

ANNALES ZBORNÍK
MUSEI SLOVENSKÉHO
NATIONALIS NÁRODNÉHO
SLOVACI MÚZEA

ARCHEOLÓGIA 28
ROČNÍK CXII- 2018

Bratislava 2018

ANNALES MUSEI NATIONALIS SLOVACI
ZBORNÍK SLOVENSKÉHO NÁRODNÉHO MÚZEA

CXII– 2018
ARCHEOLÓGIA 28

Predseda redakčnej rady/Head of editorial board
PhDr. Juraj Bartík, PhD., Bratislava

Redakčná rada/Editorial Board
Doc. PhDr. Gertrúda Březinová, CSc., Nitra
Mgr. Radoslav Čambal, PhD., Bratislava
PhDr. Beáta Egyházy-Jurovská, Bratislava
PhDr. Zdeněk Farkaš, PhD., Bratislava
Doc. PhDr. Matej Ruttkay, CSc., Nitra
Prof. PhDr. Stanislav Stuchlík, CSc., Opava
Dr. Eric Vrba, Boston

Zostavovateľ/Edited by
PhDr. Vladimír Turčan

Preklad do nemeckého a anglického jazyka/translation into English and German languages:
REELS, s. r. o., Stephanie Staffen a autori

Publikácia je recenzovaná/publication is reviewed

Grafická úprava /Graphic design
Erika Mészárosová

Publikované príspevky sú dostupné na www.archeologickemuzeum.sk
Za jazykovú úpravu príspevkov zodpovedajú autori/the Authors are responsible for their contributions

Tlač/Print:
Ultra Print, s.r.o. Bratislava

Vydalo/Published by: Slovenské národné múzeum-Archeologické múzeum, Bratislava 2018

Náklad/Numbers of the copies: 350 kusov

© Slovenské národné múzeum-Archeologické múzeum/Slovak National Museum-Archaeological Museum 2018

ISBN 978–80–8060–449–3
ISSN 1336-6637

OBSAH – INHALT

- 7 ZDENĚK FARKAŠ: Nález eneolitické medenej industrie zo západnej časti Bratislavy
16 Funde der äneolithischen Kupferindustrie im Westteil von Bratislava
- 21 JURAJ BARTÍK: Pohrebisko zo staršej doby bronzovej v Šoporňi
41 Gräberfeld aus der älteren Bronzezeit in Šoporňa
- 47 ALENA ŠEFČÁKOVÁ – MILAN THURZO – RON PINHASI – DAVID REICH: Anthropological and Genomic Analysis of the Burial Site of Únětice Culture at Šoporňa (Galanta district, Slovakia)
71 Antropologická a genómová analýza pohrebiska únětickej kultúry zo Šoporne (okr. Galanta, Slovenská republika)
- 75 PETER BARTA: Radiocarbon Dating of Graves 1/08 and 5/09 from the Únětice Culture Cemetery in Šoporňa (Dist. Galanta, Slovak Republic)
81 Rádiouhlíkové datovanie hrobov 1/08 a 5/09 z pohrebiska únětickej kultúry v Šoporňi (okres Galanta, Slovenská republika)
- 83 PAVOL JELÍNEK – JURAJ BARTÍK: Bronzová dýka zo Záhorskej Vsi
88 Bronzedolch aus Záhorská Ves
- 89 DAVID VÍCH: Ojedinelé nálezy doby bronzové z periferních oblastí východných Čech
94 Einzelfunde der Bronzezeit aus Peripheren Gebieten Ostböhmens
- 97 ONDREJ OŽDÁNI: Depot bronzových predmetov z Nitrianskej Blatnice
112 Hort von Bronzegegenständen aus Nitrianska Blatnica
- 115 JURAJ BARTÍK – RADOSLAV ČAMBAL: Pár výzdobných puncov z Pohanskej pri Plaveckom Podhradí
123 Musterpunzenpaar aus Pohanská bei Plavecké Podhradie
- 127 RADOSLAV ČAMBAL: Iron Sword and Bimetallic Gamów type Dagger from Dolné Vestenice
137 Železný meč a bimetalická dýka typu Gamów z Dolných Vestenic
- 141 EVA KOLNÍKOVÁ – FRANTIŠEK BAKOS – PETER PAUDITŠ: Zdroje kovu v keltských mincovniach na Slovensku
175 Metallquellen in keltischen Münzstätten in der Slowakei
- 197 IGOR BAZOVSKÝ: Antropomorfná plastika z Tvrdošoviec (okr. Nové Zámky)
200 Anthropomorphe Plastik aus Tvrdošovce (bez. Nové Zámky)
- 201 KRISTIAN ELSCHKEK: Römische Bauten und das Germanische Fürstenmilieu während der römischen Kaiserzeit im 1. - 3. Jahrhundert nach Chr. nördlich der Mittleren Donau
219 Rímske stavby a germánske kniežacie prostredie počas doby rímskej v 1. - 3. storočí po Kr. severne od stredného Dunaja
- 221 ROBERT MŮC: Príspevok k technológii výroby meča z Krásnej nad Hornádom
233 Article on the Production Technology of the Sword from Krásna nad Hornádom

- 235 ANDREJ BOTEK – RÓBERT ERDÉLYI – PAVOL PAULINY – BARBORA VACHOVÁ: Poznámky k záverom archeologického výskumu kostola reformovanej cirkvi v Šamoríne
- 241 Bemerkungen zu den Schlussfolgerungen der Archäologischen Grabung der Reformierten Kirche in Šamorín
- 243 MÁRIO BIELICH – ZORA BIELICHOVÁ – MICHAL ŠIMKOVIC : Prvá sezóna archeologického výskumu na Plaveckom hrade v Malých Karpatoch
- 255 Die erste Saison der archäologischen Grabung auf der Burg Plavecký hrad in den Kleinen Karpaten
- 257 ZDENĚK FARKAŠ – IGOR CHOMA: Vyobrazenie „pudendum femininum“ v štítovom poli na keramike z hradu Čeklís
- 264 Abbildung „Pupendum Femininum“ im Schildfeld an der Keramik aus der Burg Čeklís
- 267 MAREK BUDAJ: Razidlá a zvyšky falzátorskej dielne z 15. storočia v Brusníku
- 272 Prägestempel und Reste einer Fälscherwerkstatt vom 15. Jahrhundert in Brusník
- KOLOKVIUM
- 275 VLADIMÍR TURČAN: Sedemnásťte kolokvium k otázkam rímsko-germánskej archeológie
- 277 Siebzehntes Kolloquium zu den Fragen der Römisch-Germanischen Archäologie
- 279 TOMÁŠ DRAGUN: Vleštovaná keramika z neskoroantickéj pevnosti v Bratislave-Rusovciach
- 284 Burnished Ceramics from the Late Antique Fortlet in Bratislava-Rusovce
- 287 VLADIMÍR TURČAN: Germánsky sídliskový objekt z Dunajskej Lužnej
- 299 Germanisches Siedlungsobjekt aus Dunajská Lužná
- RECENZIA
- 301 Vladimír Turčan: Kristián Elschek: Bratislava-Dúbravka im 1. bis 4. Jahrhundert n. Chr. Germanische Fürstensitz mit römischen Bauten und die germanische Besiedlung
- 303 Skratky časopisov a periodík – Abkürzungen von Zeitschriften und Periodika

BRONZOVÁ DÝKA ZO ZÁHORSKEJ VSI¹

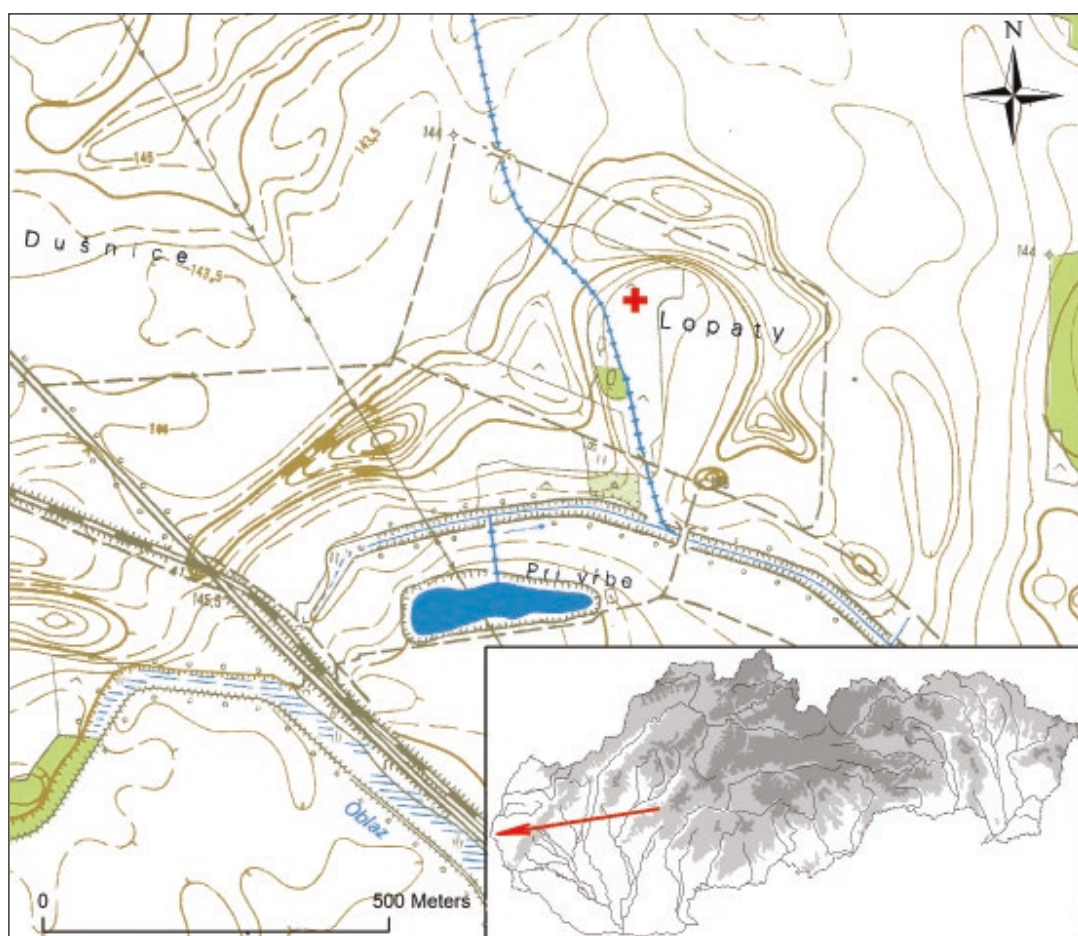
PAVOL JELÍNEK – JURAJ BARTÍK

Keywords: full handle bronze dagger, Middle Bronze Age, West Slovakia, unique find

Abstract: *Bronze dagger from Záhorská Ves.* The paper presents a unique bronze dagger with a solid hilt. The place of the find lies on a sand dune near the river Morava, where a settlement building of the Velatic culture from the late Bronze Age has also been identified. It is problematic to date it with more precision, since similar finds occur in different shapes, and they usually do not come from closed sets. With certain reservations, we classify the dagger from Záhorská Ves as belonging to the central Danube burial mound culture from the middle Bronze Age.

Úvod

V zbierkach SNM-Archeologického múzea je uložená bronzová dýka malých rozmerov, ktorej čepeľ odľali vcelku spolu s rukoväťou (tab. 1: 1a-f). Cieľom príspevku je sprístupnenie nálezu odbornej verejnosti.

Obr. 1. Mapa s vyznačením miesta údajného nálezu dýky.

Abb. 1. Karte mit Markierung der angeblichen Stelle des Dolchfundes.

¹ Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV 15 0491.

Obr. 2. Pohľad na lokalitu zo západu.

Abb. 2. Blick auf die Fundstelle vom Westen.

Nálezové okolnosti

Dýka s plnou rukoväťou sa našla po orbe v katastri obce Záhorská Ves (okr. Malacky) v polohe Lopaty, na parcele č. 3153/2 (obr. 1). Opakovaná obhliadka náleziska pracovníkmi Slovenského národného múzea-Archeologického múzea (ďalej SNM-AM) a prieskum detektorom kovov nepotvrdili príslušnosť dýky k sídliskovému objektu, hrobu alebo k depotu. Miestom nálezu je plochá vyvýšenina s pieskovým podložím, ležiaca na hranici inundácie rieky Morava, prevyšujúca okolie o 1-2 m (obr. 2). Z južnej strany ju ohraničuje zanikajúce rameno rieky. Š. Janšák získal z tejto polohy, ktorú nazýva „Hrud (Ščepnica) sídlisko II“ kamennú brúsenú a štiepanú industriu, kamenný „mlat“ (podľa dnešnej terminológie ide o drvidlo) „silne tuhované črepy bez ozdôb“ a „slovanské (hradištné) črepy bez ozdôb“ (Janšák 1930, 21). D. Tomeček na zhodnej polohe „Šufopart“, zozbieral črepy z doby laténskej, črep z doby rímskej a „niekoľko hladkých čriepkov hradištných“ (Tomeček 1944-8, 287n.).

V roku 1986 bola vyvýšenina narušená lokálnou ťažbou piesku (Farkaš/Turčan 1986). Pri obhliadke pracovníci SNM-AM vybrali z okraja ťažobnej jamy koncentráciu črepov z mladšej doby bronzovej. V kultúrne homogénnom súbore s hmotnosťou 3,1 kg sú zastúpené 3 misy, dvojkónická nádoba a dve amfory (tab. 2: 1-6). Úlomky z ďalšej amfory a misy nedovoľujú ani čiastočnú rekonštrukciu pôvodných keramických tvarov, z ktorých pochádzajú. Aj keď sa obrisy objektu v stene ťažobnej jamy nepodarilo identifikovať predpokladáme, že súbor keramiky získaný na jednom mieste tvorí nálezový celok velatickej kultúry stupňa Velatice-Očkov. Z polohy boli v r. 1986 získané aj ojedinelé črepy z doby laténskej a eneolitu.

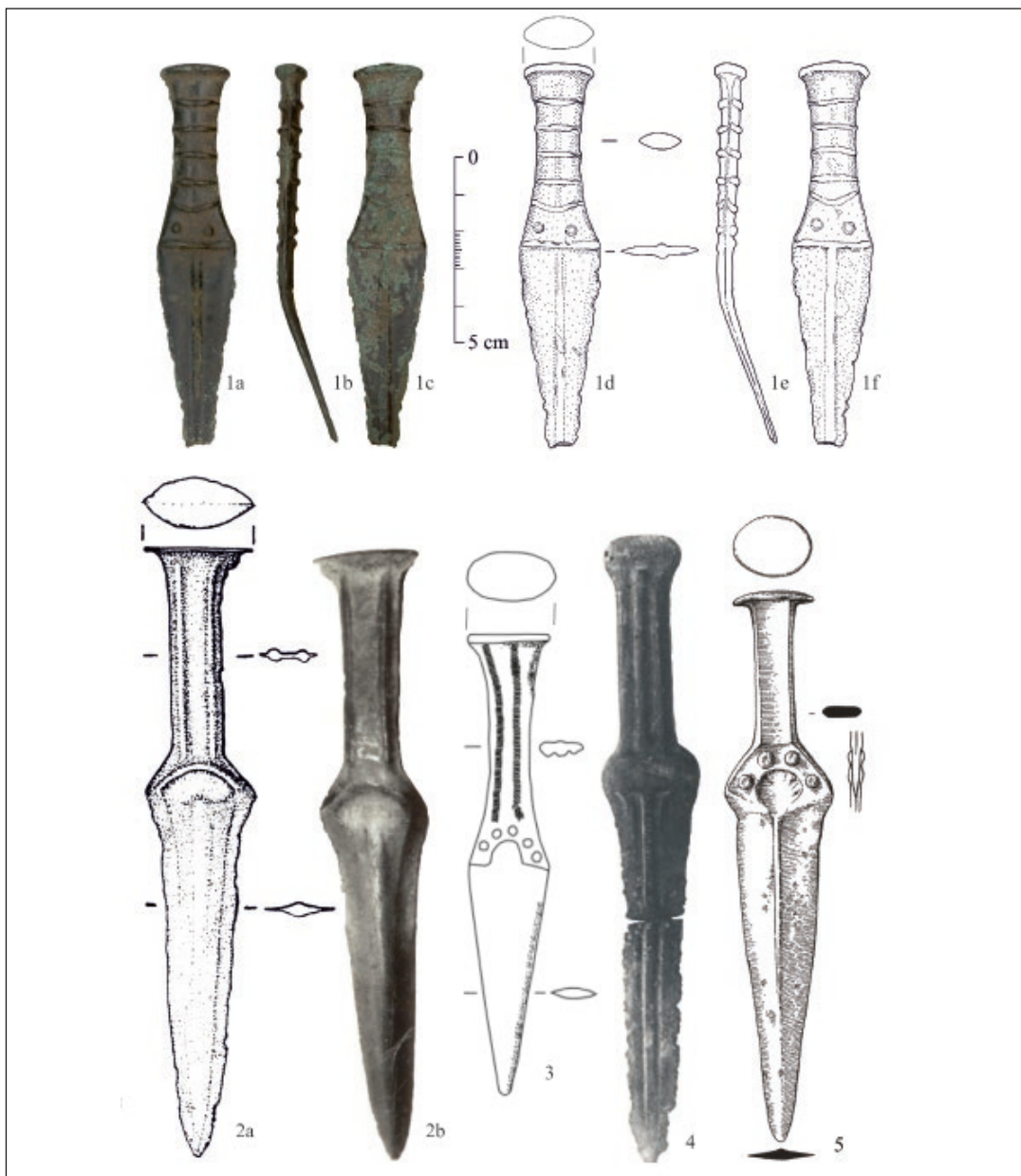
Opis nálezu

Dýka pozostáva z čepele spojenej s kovovou rukoväťou (tab.1: 1a-f). Symetrická čepeľ v strede zosilnená výrazným rebrom má trojuholníkovitý obrys plynulo sa zužujúci k hrotu. Od rukoväte je čepeľ ohraničená priečnym, rovným rebierkom. Záštitu od tyčinky rukoväte oddeľuje ďalšie, konvexne prehnuté priečne rebierko. Na záštite sú dva hrbolčeky, falošné nity, mierne nesúmerné s osou zbrane. Na rukoväti šošovkovitého prierezu sú symetricky umiestnené ďalšie štyri priečne umiestnené rovné rebierka. Na okraji rukoväte sú pozorovateľné zvyšky náliatkov. Od nasadenia čepele (v mieste prvého priečneho rebierka) sa tyčinka rukoväte plynule symetricky zužuje cez záštitu až k poslednému rebierku pred hlavicou, kde sa znovu rozširuje. Hlavica takisto šošovkovitého prierezu je plochá, odsadená od rukoväte. Čepeľ je sekundárne ohnutá, hrot odlomený, ostrie vyštrbené. Jedna strana dýky je pokrytá ušľachtilou tmavozelenou patinou. Na druhej strane je ušľachtilá patina len na čepeli, zvyšok pokrýva drsná bledozelená korózia. Rozmery: dochovaná dĺžka 103-104 mm, maximálna šírka 21 mm, hrúbka rukoväte 5 mm. Hmotnosť 34 g. Uloženie: SNM-AM, evidenčné číslo: AP 38 071.

Technológia výroby a relatívne chronologické datovanie.

Pri spracovaní starobronzových dýk s kovovou rukoväťou použil G. Schwenzer technológiu výroby ako dôležité rozlišovacie kritérium (Schwenzer 2004, 158). Dýka zo Záhorskej Vsi by patrila do jeho III skupiny, čiže k dýkam odliatym

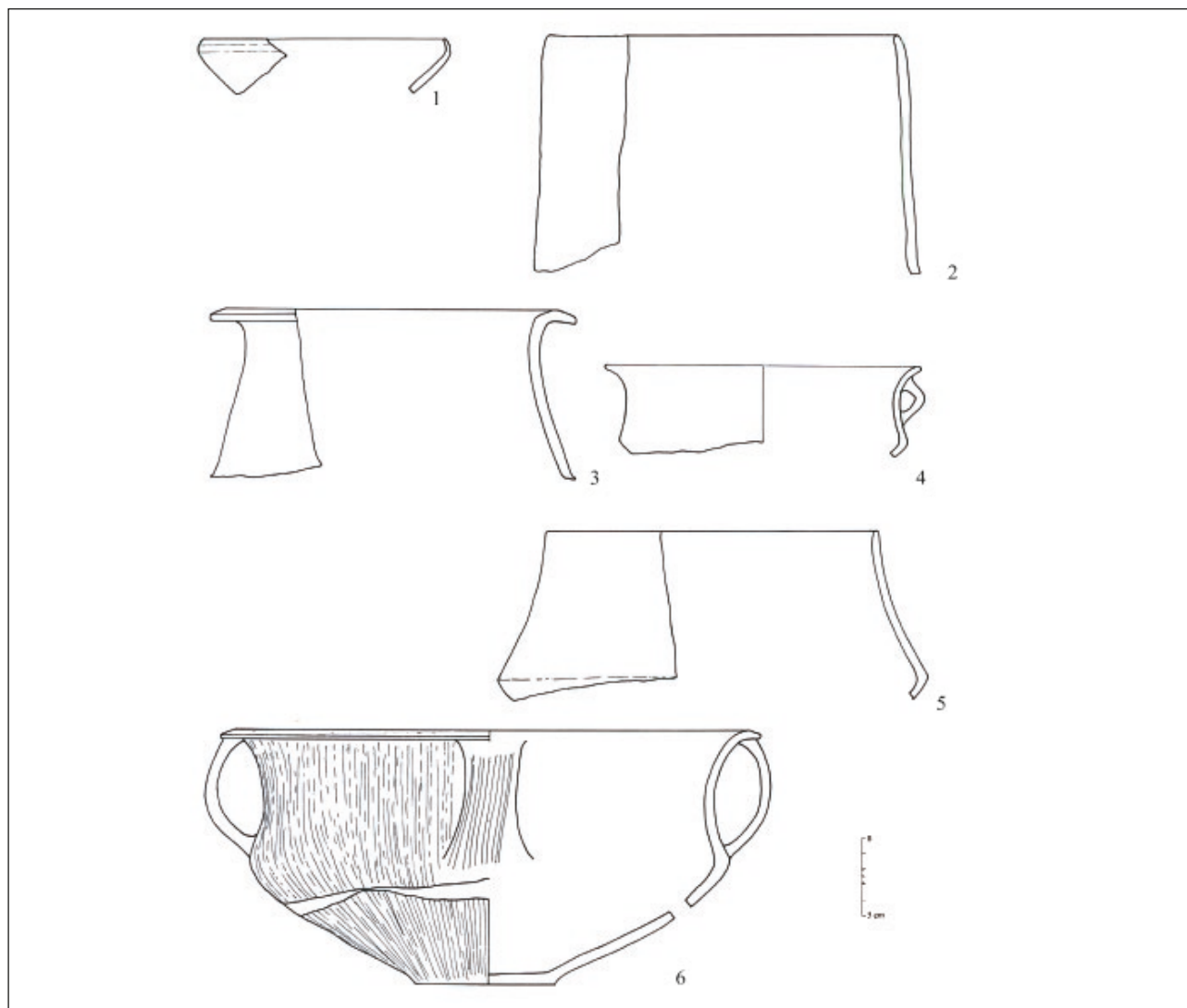
vcelku spolu s rukoväťou. Vzhľadom k malým rozmerom a aplikácii plastických rebier či falošných nitov sa dá uvažovať o odliatí dýky do stratenej formy, avšak na základe zvyškov náliatkov na rukoväti predpokladáme, že ju odliali do dvojdielnej formy. I keď predmet nebol skúmaný prírodovednými metódami, nemyslíme si že rukoväť odľahčuje hlinené jadro ani že ju pripojili k čepeľi preliatím.

Tab. 1. Vcelku odliate dýky zo Záhoria a Moravy. 1a-f – Záhorská Ves, Lopaty; 2a,b – Borský Mikuláš (Studeníková 1996); 3 – Radslavice (Novák 2011); 4 – Nedakonice (Hrubý 1950); 5 – Drnovice (Parma et al 2015) tab. 1: 1a-f mierka, tab. 1: 2-5 bez mierky.

Taf. 1. Vollgriffdolche vom Záhorie Gebiet und Mähren. 1a-f – Záhorská Ves, Lopaty; 2a,b – Borský Mikuláš (Studeníková 1996); 3 – Radslavice (Novák 2011); 4 – Nedakonice (Hrubý 1950); 5 – Drnovice (Parma et al 2015). Taf. 1: 1a-f Maßstab; Taf. 1: 2-5 ohne Maßstab.

Pretože dýka zo Záhorskej Vsi nepochádza z nálezového celku, časovo a kultúrne ju možno zaradiť len porovnaním s príbuznými nálezmi. Zhodnou technológiou výroby, nerovnoobrysnou tyčinkou rukoväte, jej vodorovným oddelením od čepele, ako aj malými rozmermi sú jej blízke dýky z Beichlingen (*Wüstemann 1995, 62*) a Schwarza v Durínsku. Druhú z nich, charakterizovanú výrazným rebrom na čepeľi a vodorovným odsadením rukoväte, našli v hrobe z mladšej doby mohylovej (*Feustel 1958, 5, Taf. 24: 2, 3*). Ďalšie dva príbuzné exempláre z Bavorska nepochádzajúce z datovaných nálezových celkov sú zaraďované do obdobia popolnicových polí (*Wels-Weyrauch 2015, 116, Taf. 38: 487, 488*), čo je podľa nášho názoru otáznne. Rozmermi a do istej miery aj tvarom sú týmito dýkam blízke miniatúrne zbrane z mohýl v západných Čechách. Zatiaľ čo exempláre z Kbelu (*Čujanová-Jílková 1970, 38, Abb. 16: 18*) a Chocenic (*Čujanová-Jílková 1970, 33, Abb. 1: 14*) patria spoľahlivo nositeľom českofalckej mohylovej kultúry z pokročilej strednej doby bronzovej, u nálezu zo Sepekova možno také datovanie predpokladať (*Novák 2011, 76, 77, Taf. 23: 315*).

Tab. 2. Záhorská Ves, Lopaty. 1-6 – výber keramiky velatickej kultúry.

Taf. 2. Záhorská Ves, Lopaty. 1-6 – Keramikauswahl der Velatice Kultur.

S dýkou zo Záhorskej Vsi geograficky blízky a technológiou výroby príbuzný nález, dýku so štíhlou čepeľou zosilnenou stredovým rebrom a spoločne odliatou plochou rukoväťou s dvomi vertikálnymi rebromi pozdĺž jej okrajov (tab. 1: 2a-b) vyorali na poli v okolí obce Borský Mikuláš (Studeníková 1996, 170). Asi zhodným spôsobom zhotovili aj dýku s výraznými záchytnými oblúkmi nesúcimi štyri pravdepodobne falošné nity z objektu č. 544 z Drnovic okr. Vyškov (tab. 1: 5). Kultúrne a časovo ju zaraďuje sprievodná keramika stredodunajskej mohylovej kultúry (Parma et al 2015, 42,45, Obr. 13: 21), v ktorej nie sú zastúpené tvary a výzdoba typické pre jej mladší a neskorý stupeň.

Ďalšia dýka s polkruhovým výrezom záchytnej časti rukoväte, piatimi falošnými nitmi a tromi pozdĺžnymi rebromi na rukoväti z Radslavic na strednej Morave (tab. 1: 3) je bez nálezových okolností (Novák 2011, 75, Taf. 23: 310).

Posledný geograficky a technológiou výroby blízky exemplár pochádza zo sídliska skúmaného P. Koželuhom v obci Nedakonice na východnej Morave (tab. 1: 4). Pretože výskum prebehol v roku 1932, informáciu že išlo o „kulturu lužickou a slezskou“ (Hanák 1933, 5) treba chápať v zmysle vtedy používanej kultúrnej klasifikácie nálezov doby bronzovej. Je dôležité, že typická amfora a bronzová sekera z lokality dokladajú jej osídlenie nositeľmi stredodunajskej mohylovej kultúry (Hrubý 1950, tab. 55: 5, 6, 8). Pre dýku z Borského Mikuláša i ďalšie exempláre z Moravy sú charakteristické vertikálne rebra na rukoväti a rozhranie tyčinky rukoväte a čepele v tvare oblúka (tab. 1: 2-5), ktorými sa značne odlišujú od dýky zo Záhorskej Vsi.

Všetkých päť dýk zo slovenského Záhoria a strednej či východnej Moravy spája pôvod z lokalít nachádzajúcich sa v povodí rieky Morava (Záhorská Ves, Nedakonice), alebo jej prítokov (Borský Mikuláš, Radslavice, Drnovice). Povodie rieky Morava je územím rozšírenia stredodunajskej mohylovej kultúry (Oždáni 2015, 131; Stuchlík 1993, 272). Vzhľadom k datovaniu viacerých technológiou výroby a malými rozmermi príbuzných dýk s plnou rukoväťou z Durínska, západných Čiech a z Moravy do pokročilej strednej doby bronzovej môžeme predpokladať, že aj zvyšné štyri dýky s plnou rukoväťou menších rozmerov zo západu Slovenska a z Moravy (tab. 1: 1-4) vyrobili a používali nositelia tejto kultúry. Dýka zo Záhorskej Vsi sa stvárnením (prične rebrovanie rukoväte, nerovnoobežný obrys tyčinky rukoväte a dva falošné nity na záštite) od

ostatných štyroch dýk zo Slovenska a Moravy odlišuje. S výnimkou vodorovného rozhrania čepelí a rukovätí nie je tvarovo porovnateľná ani s dýkami s plnou rukoväťou zo Zohora a Lúča na Ostrove, ktoré sú priradované velatickej kultúre (*Vladár 1974*, 53, Taf. 7: 156, 157). Zaradenie miniatúrnej dýky s plnou rukoväťou zo Záhorskej Vsi k typom bronzovej industrie nositeľov stredodunajskej mohylovej kultúry je pravdepodobné, avšak pre ojedinelosť predmetu a jeho len typologické datovanie nie bezpečne doložené.

Záver

Predloženú dýka s plnou rukoväťou i štyri ďalšie technológiou výroby príbuzné exempláre z povodia rieky Morava spájame s produkciou kovolejárov nositeľov stredodunajskej mohylovej kultúry strednej doby bronzovej. Nálezové okolnosti neposkytujú priestor k úvahám o spoločenskom postavení ich majiteľov. V každom prípade sú dokladom tvorivosti a schopnosti vytvárať nové dizajnové a technologické riešenia.

LITERATÚRA

- Čujanová-Jílková 1970* – E. Čujanová-Jílková: Mittelbronzezeitliche Hügelgräberfelder in Westböhmen. ASM 8, Praha 1970.
- Farkaš/Turčan 1986* – Z. Farkaš/V. Turčan: Správa z prieskumu č. 70/86. Správa uložená v oddelení dokumentácie SNM-AM Bratislava. 1986. Nepublikované.
- Feustel 1958* – R. Feustel: Bronzezeitliche Hügelgräberkultur im Gebiet von Schwarzta (Südthüringen). Weimar 1958.
- Hrubý 1950* – V. Hrubý: Středodunajské lidstvo mohylové a jeho kultura na Moravě. Nepublikovaná dizertačná práca. 1950.
- Janšák 1930* – Š. Janšák: Staré osídlenie Slovenska. A. Sídliská na pieskových dunách rieky Moravy. B. Hradiská v hornom teréne. C. Drobnejšie hradiská a sídliská. Sbor. MSS 24, 1930, 1-67.
- Novák 2011* – P. Novák: Die Dolche in Tschechien. PBF VI-13. Stuttgart 2011.
- Ožďáni 2015* – O. Ožďáni: Stredodunajská mohylová kultúra In: V. Furmánek (zost.): Staré Slovensko 4. Doba bronzová. Nitra 2015, 131-135.
- Parma et al. 2015* – D.Parma/B. Mikulková/M. Šmíd/ H. Nohálová: Sídelní areály střední doby bronzové z Drnovic u Vyškova. In. Zbor.SNM 109, Arch. 25, 2015, 37-71.
- Schwenzer 2004* – S. Schwenzer: Frühbronzezeitliche Vollgriffdolche. Mainz 2004.
- Studeníková 1996* – E. Studeníková: Nálezy z doby bronzovej zo Záhoria. AVANS v roku 1994, Nitra 1996, 169-171.
- Stuchlík 1993* – S. Stuchlík: Středodunajská mohylová kultura. In: V. Podborský (ed.): Praveké dějiny Moravy. Brno 1993, 272-286.
- Tomeček 1944-8* – D. Tomeček: Archeologický výskum na dunách v okolí Uhorskej Vsi. Sbor. MSS 38-42, 1944-8, 284-294.
- Vladár 1974* – J. Vladár: Die Dolche und Stabdolche in der Slowakei. PBF VI-3, Stuttgart 1974.
- Wels-Weyrauch 2015* – U. Wels-Weyrauch: Die Dolche in Bayern. PBF VI-15, Stuttgart 2015.
- Wüstemann 1995* – H. Wüstemann: Die Dolche und Stabdolche in Ostdeutschland. PBF VI-8, Stuttgart 1995.

BRONZEDOLCH AUS ZÁHORSKÁ VES

PAVOL JELÍNEK – JURAJ BARTÍK

Die Autoren präsentieren im Text einen Bronzedolch (Taf. 1: 1a-f) der in einem Stück zusammen mit dem Griff abgegossen wurde. Er wurde an der Oberfläche der Sanddüne im Katastergebiet des Dorfes Záhorská Ves gefunden (Abb. 1-2). Auf der Fundstelle wurde eine Besichtigung durchgeführt, die keine weiteren Funde aus der Bronzezeit brachte. In der Vergangenheit wurde von ihr ein Keramikkomplex der Velatice Kultur gewonnen (Taf. 2). Den Dolch ist es mit der Hilfe von Vergleichsfunden aus Deutschland, Mähren und Böhmen möglich in die mittlere Bronzezeit zu datieren und ihn mit den Trägern der Mitteldanubischen Hügelgräberkultur zu verknüpfen. Im Flussgebiet der March in Mähren und der Slowakei wurden weitere vier morphologisch verschiedene Vollgriffdolche gefunden, die durch dieselbe Technologie hergestellt wurden (Taf. 1: 2-5), von denen nur der Dolch aus Drnovice (Taf. 1: 5) aus einem Fundkomplex stammt.

Mgr. Pavol Jelínek, PhD.

Slovenské národné múzeum-Archeologické múzeum

Žižkova 12, P.O.BOX 13, 810 06 Bratislava,

Slovenská republika

pavol.jelinek@gmail.com

PhDr. Juraj Bartík, PhD.

Slovenské národné múzeum-Archeologické múzeum

Žižkova 12. P.O.BOX 13, 810 06 Bratislava

Slovenská republika

juraj.bartik@snm.sk

SKRATKY ČASOPISOV A PERIODÍK ABKÜRZUNGEN VON ZEITSCHRIFTEN UND PERIODIKA

- Acta Arch. Acad. Scien. Hungaricae = Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae. Budapest
 Acta Mus. Napocensis = Acta Musei Napocensis. Cluj
 Acta Praehist. et Arch. = Acta Praehistorica et Archeologica. Berlin
 AlbaReg = Alba Regia. Annales musei Stephani Regis. Székesfehérvár
 Altschlesien = Altschlesien. Mitteilungen des Schlesischen Altertumsvereins. Breslau
 AnnNMWien = Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien. Wien
 Anodos = Anodos. Studies of the ancient World. Trnava.
 ANTAEUS = ANTAEUS. Mitteilungen des Archäologischen Instituts der Ungarischen Akademie der Wissenschaften. Budapest
 AMAF = Archaeologia Medii Aevi Finlandiae. Turku
 Arh. Vestnik = Arheološki Vestnik. Ljubljana
 Arch. Österreichs = Archäologie Österreichs. Wien
 Arch. Ért. = Archaeologiai Értesítő. Budapest
 Arch. Austriaca = Archaeologia Austriaca. Beiträge zur Paläoanthropologie, Ur- und Frühgeschichte Österreichs. Wien
 Arch. Hist. = Archaeologia Historica. Brno
 Arch. Korrb. = Archäologisches Korrespondenzblatt. Urgeschichte, Römerzeit, Frühmittelalter. Mainz am Rhein
 Arch. Rozhledy = Archeologické Rozhledy. Praha
 Arch. Střední Čechy = Archeologie ve středních Čechách. Praha
 ARS = ARS. Bratislava
 ASM = Archeologické studijní materiály. Praha
 AVANS = Archeologické výskumy a nálezy na Slovensku. Nitra
 AZČ = Archeologie západních Čech. Plzeň
 Balneol. Sprav. = Balneologický spravodajca. Piešťany
 BAR. = British Archaeological reports. Oxford
 Ber. RGK = Bericht der Römisch-Germanischen Kommission. Frankfurt am Mainz
 BpR = Budapesti Regisegei. Budapest
 Carnuntum Jahrb. = Carnuntum Jahrbuch. Wien
 Commun. Arch. Hungariae = Communicationes Archaeologicae Hungariae. Budapest
 Časopis Moravského Mus. = Časopis Moravského Musea v Brně. Brno
 Denarius = Denarius. Bratislava
 Études celtiques = Études celtiques. Paris
 Eurasia Antiqua = Eurasia Antiqua: Zeitschrift fuer die Archaologie Eurasiens. Mainz
 FasArchHist = Fasciculi Archaeologiae Historicae. Warszawa
 Folia Arch. = Folia Archaeologica. Annales Musei Nationalis Hungarici. Budapest
 Fol. Num. = Folia Numismatica. Brno
 FStud = Frühmittelalterliche Studien. Berlin – New York
 Fundber. Österreich = Fundberichte aus Österreich. Wien
 Germania = Germania. Anzeiger der Römisch-Germanischen Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts. Frankfurt am Mainz
 Godišnjak Sarajevo = Godišnjak. Centar za balkanološka ispitivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Sarajevo
 Hist. Čas. = Historický časopis. Bratislava
 Hist. Zbor. MS = Historický zborník Matice Slovenskej. Martin
 Chrudimský vlastivědný sborník = Chrudimský vlastivědný sborník. Chrudim
 Jahrb. RGZM = Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums. Mainz
 Koroze a ochrana materiálu = Koroze a ochrana materiálu. Bulletin AKI. Praha
 Krásy Slov. = Krásy Slovenska. Bratislava
 Mat. i Spraw. = Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego. Rzeszów

Mitt. Arch. Inst. Ungar. Akad. = Mitteilungen des Archäologischen Instituts der Ungarischen Akademie der Wissenschaften. Budapest

Mitt. Österr. Num. Ges. = Mitteilungen der Österreichischen Numismatischen Gesellschaft. Wien

Monument revue = Monument revue. Časopis na propagáciu vedeckého poznávania pamiatkového fondu Slovenska. Bratislava

Monumentorum tutela = Monumentorum tutela – Ochrana pamiatok. Bratislava

Musaica Archeologica = Musaica Archeologica. Bratislava

Národná osveta = Národná osveta. Mesačník pre rozvoj miestnej kultúry a záujmovej tvorivosti. Bratislava

NKBud = Numizmatikai Közlöny. Budapest

Num. Časopis = Numizmatický časopis. Praha

Num. Listy = Numismatické listy Numismatické společnosti Československé v Praze. Praha

NumSb = Numizmatický sborník. Praha

NumZ = Numismatische Zeitschrift. Wien

Paleobiology = Paleobiology. Cambridge

Pam. Arch. = Památky Archeologické. Praha

Pam. Múz. = Pamiatky a múzeá. Revue pre kultúrne dedičstvo. Bratislava

Pam. Prír. = Pamiatky a príroda. Metodicko-odborný a informačný časopis. Bratislava

PBF = Prähistorische Bronzefunde. München/Stuttgart

Præhist. = Præhistorica. Praha

Præhist. Zeitschr. = Præhistorische Zeitschrift. Berlin

Pravěk N. Ř. = Pravěk. Nová Řada. Sborník příspěvků moravských a slezských archeologů. Brno

Röm.-Germ. Forsch. = Römisch-Germanische Forschungen. Darmstadt

Sbor. MSS = Sborník Muzeálnej slovenskej spoločnosti. Martin

Sborník Narod. Mus. Praha = Sborník Národního musea v Praze. Praha

Sborník Prací Fil. Fak. Brno = Sborník prací Filosofické fakulty brněnské university. Brno

Situla = Situla. Razprave Narodnega Muzeja v Ljubljani. Ljubljana

Slov. Arch. = Slovenská archeológia. Časopis Archeologického ústavu Slovenskej akadémie vied v Nitre. Nitra

Slov. Num. = Slovenská numizmatika. Nitra.

Slovácko = Slovácko. Národopisný sborník pro Moravskoslezské pomezí. Uherské Hradiště

Stud. Arch. Ústavu ČSAV = Studie Archeologického Ústavu ČSAV. Brno

Studia Arch. slov. mediavalia = Studia archeologia Slovaca medievalia. Bratislava

Studia Hercynia = Studia Hercynia. Journal of the Institute of Classical Archaeology. Praha

Studia Historica Nitriensia = Studia Historica Nitriensia. Nitra

Sudeta = Sudeta. Zeitschrift für Vor- und Frühgeschichte. Reichenberg

Svet Vedy = Svet vedy. Populárno-vedecký mesačník. Bratislava

Štud. Zvesti AÚ SAV = Študijné zvesti Archeologického ústavu Slovenskej Akadémie vied. Nitra

UPA = Universitätsforschungen zur Prähistorischen Archäologie. Bonn

Vjesnik Arh. Muz. Zagreb = Vjesnik Arheološkog Muzeja u Zagrebu. Zagreb

Vlast. Čas. = Vlastivedný časopis. Revue kultúrneho dedičstva Slovenska. Bratislava

VPS = Vznik a počátky Slovanů. Praha

VZP = Vlastivedný zborník Považia. Martin

Wiener Præhist. Zeitschr. = Wiener Præhistorische Zeitschrift. Wien

Zalai Múz. = Zalai Múzeum. Zalaegerszeg

Zbor. SNM. Arch. = Zborník Slovenského národného múzea. Archeológia. Bratislava

Zbor. SNM. Hist. = Zborník Slovenského národného múzea. História. Bratislava

ZČSSA = Zprávy Československé společnosti archeologické při Československé akademii věd. Praha